

In gesprek met de stad over de bezuinigingen

Gemeente Helmond

Voorwoord

De eerste maanden van 2015 stonden in het teken van het Stadsgesprek over de bezuinigingen. Inwoners van Helmond zijn uitgenodigd om mee te praten over de bezuinigingen op de thema's cultuur, wijkaccommodaties en openbare ruimte. Fysiek, via het Stadsgesprek op 28 januari in Westwijzer, of digitaal via De Weblog van Helmond.

Als college hebben wij dit traject als zeer positief ervaren: een prettige manier van samenwerken met onze inwoners. Zowel bij het gesprek in Westwijzer als via de Weblog hebben we veel positieve, en natuurlijk ook wat minder positieve reacties van de deelnemers ontvangen. Het resultaat mag er zijn: we hebben nieuwe ideeën voor de uitvoering van de bezuinigingen op de thema's gekregen, we hebben gehoord wat men per thema belangrijk vindt en naar welke scenario's de voorkeur van de deelnemers uitgaat. Natuurlijk geeft dat geen volledig beeld van de mening van alle Helmonders; daarvan zijn wij ons zeker bewust. Maar het geeft wel degelijk richting en nieuwe inzichten.

In dit document treft u een weergave van de opbrengst van zowel het Stadsgesprek in Westwijzer als op de Weblog. De ideeën die niet zozeer binnen één van de thema's wijkaccommodaties, cultuur of beheer openbare ruimte vielen, zijn opgenomen in een overzicht aan het begin van het verslag.

Daarna vindt u van elk van de thema's wijkaccommodaties, cultuur en openbare ruimte een uitgebreid verslag van de resultaten het Stadsgesprek in Westwijzer en via De Weblog van Helmond. Ook vindt u per thema terug hoe het college van B en W de input heeft meegenomen in de Voorjaarsnota.

Namens het college wil ik nogmaals mijn dank uitspreken aan iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan dit Stadsgesprek over de bezuinigingen.

Paul Smeulders
Wethouder Financiën, Duurzaamheid en Grondzaken

Algemene ideeën over de bezuinigingen

Bijdragen via De Weblog van Helmond

De discussie op De Weblog van Helmond werd afgetrapt met een algemene vraag: als u het voor het zeggen had, welke (creatieve) bezuinigingsplannen zou u dan voorstellen? Daarop kregen we maar liefst 73 individuele reacties. Een deel van de reacties had betrekking op één van de thema's die we later nog specifiek bediscussieerden: wijkaccommodaties, cultuur of openbare ruimte. Die reacties hebben we dan ook verderop in dit verslag bij het betreffende thema opgenomen. Een samenvatting van de overige algemene reacties vindt u hieronder.

- Stop met geld gooien in bodemloze putten (als voorbeeld wordt subsidie Jibb Helmond genoemd).
- Stopzetten subsidie Stichting Vluchteling als Naaste.
- 1 wethouder minder; taken verdelen over de overige wethouders.
- het voor 50% uitpenden van Berkendonk aan een commerciële partij.
- De onterecht verkregen subsidie van het multicultureel centrum in de Molenstraat terughalen.
- Geen nieuwe stoplichten meer plaatsen maar juist verminderen.
- Niet alsmear subsidiëren van stichtingen. Als het constant meer kost dan begroot of als het niet rendabel is, stop er dan mee.
- Uitkeringsgerechtigden inzetten op diverse terreinen
- Vuurwerkverbod met oudjaar. Wijs een plek aan, laat de mensen daar na 24.00 uur vuurwerk afsteken. Bespaart veel overlast maar vooral schade aan ons straatmeubilair.

“Vuurwerk verbod met oudjaar.

Wijs een plek aan (Havenpark) laat de mensen daar na 24.00 uur vuurwerk afsteken. Dat bespaart veel overlast maar vooral schade aan ons straatmeubilair zoals prullenbakken, postbussen etc.”

- 2,5 miljoen euro besparen op de subsidie naar de nieuwe velden van de Hockeyclub HCC.
- Een inventarisatie te maken van huurpanden en panden die eigendom zijn van de gemeente met als doel een betere bezetting van eigen panden en minder huurpanden.
- Gebruik eigen panden die leeg staan i.p.v. huren van dure prestige-panden.
- Stop met inhuren van dure externen bij de gemeente.
- Er valt veel geld te verdienen voor de gemeente door los te laten in vertrouwen. Minder regels en een compleet andere manier van de inwoners benaderen. Meer geld naar wijkbudgetten en minder naar professionals. Zorg ervoor dat verenigingen of groepen bewoners geld hebben om zaken op poten te zetten en vertrouw erop dat dat geld goed besteed wordt.
- Afschaffen van de welstand en minder strikte beeldkwaliteitsplannen in de wat oudere wijken.
- Als de tegenprestatie voor de uitkering ingevoerd wordt, zal dit op basis van vrijwilligheid binnen een win-win situatie moeten gebeuren. Je zou op een moment dat iemand een afdoende tegenprestatie heeft geleverd alle controle- en antifraude maatregelen overboord kunnen zetten.
- Er zou iets gedaan moeten worden aan het voor niets uitrukken van de brandweer.
- Afschaffen van de gemeentelijke informatiepagina's in de Loop.
- Werkloze mensen werkervaring laten opdoen bij het Klantcontactcentrum.
- Geen kerstpakketten en uitstapjes meer voor gepensioneerde ambtenaren.
- Bijstandsgerechtigden inzetten in het arbeidsproces (in het kader van de Tegenprestatie)
- Onroerend goed van de hand doen in een sell-and-lease-back constructie.
- Afdeling financiën doorlichten en begroting moderniseren.
- Alle subsidies stoppen bij instellingen waar betaalde krachten werkzaam zijn

Het resultaat; hoe gaan we bezuinigen?

Het college van B en W heeft al deze ideeën en suggesties serieus bekeken. Welke ideeën zijn kansrijk, en kunnen in niet al te lange tijd gerealiseerd worden? Welke ideeën leveren ook écht een bezuiniging op? Hoe kunnen we ideeën combineren, of onderbrengen bij een specifiek thema? Ook al vallen ze niet binnen één van de drie thema's wijkaccommodaties, cultuur of beheer openbare ruimte, veel genoemde ideeën zijn wel degelijk interessant.

Dit leverde onder andere de volgende resultaten op:

- Al eerder heeft het college besloten om geld vrij te maken voor een 'sociaal innovatief fonds'. Mede door de input uit het Stadsgesprek, is dat idee verder uitgewerkt in de vorm van een Stadslab en een Stadsleerbedrijf. Via het Stadslab kunnen inwoners met innovatieve ideeën eenmalig ondersteuning krijgen om hun idee uit te werken. En via het Stadsleerbedrijf kunnen mensen zich enerzijds verder ontwikkelen en hun talenten inzetten voor onze stad, en anderzijds is het een plek van waaruit allerlei diensten worden geleverd om de leefbaarheid in onze wijken te versterken.
- Inmiddels is het project 'deregulering' van start gegaan. Met dat project willen we die regels waarvan onze inwoners en ondernemers onnodig hinder ervaren, afschaffen of vereenvoudigen.
- Ook de doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie is gestart. De eigen organisatie is één van de grootste bezuinigingsposten uit de begroting; in de Voorjaarsnota geeft het college daarbij aan dat er niet alleen bezuinigd moet worden, maar dat er vooral ook gewerkt wordt aan kwaliteit en toekomstbestendigheid.
- De gemeente is eigenaar van veel gebouwen, zoals in het Stadsgesprek meerdere malen terecht wordt opgemerkt. We gaan onderzoeken of we al die gebouwen nog echt nodig hebben voor het uitvoeren van onze gemeentelijke taken. Als dat niet het geval is, willen we de betreffende gebouwen verkopen.

Wijkaccommodaties

Wijkaccommodaties: samenvatting Stadsgesprek Westwijzer

Bij het Stadsgesprek in Westwijzer namen zo'n veertig deelnemers deel aan de subsessie over het thema wijkaccommodaties. Veel van de deelnemers zijn zelf actief in een wijkhuis of wijkraad. Tijdens de subsessie discussieerden de deelnemers in groepen over vier stellingen. Veel meningen, voorstellen en (nieuwe) ideeën passeerden de revue. Na de discussieronde verdeelde iedere deelnemer vijf stickers over de ideeën en stellingen die hem of haar het meest aanspraken.

Een weergave van de discussieronden:

Stelling 1: We stoppen met alle subsidies aan de wijkhuizen

Veel deelnemers vragen om meer ruimte om te kunnen ondernemen (14 stickers). Het verruimen van de regels van de wet paracommercie biedt volgens hen mogelijkheden om meer inkomsten te genereren (4 stickers). En met meer inkomsten kan de subsidie omlaag. Verder zien de deelnemers kansen in het inzetten van uitkeringsgerechtigden in wijkhuizen (4 stickers). Ook vragen de deelnemers aandacht voor de verschillen tussen wijkhuizen en wijken. Het is belangrijk rekening te houden met draagkracht en samenstelling van de wijk (8 stickers).

Stelling 2: We stoppen met professioneel beheer

Op dit moment worden veel wijkhuizen professioneel beheerd door de LEVgroep. Veel deelnemers vinden dat de gemeente daarmee moet stoppen (16 stickers). Veel deelnemers vinden ook dat we alleen professioneel beheer moeten inzetten als het echt nodig is (10 stickers). De professionele beheerder moet in de toekomst een coachende rol krijgen, vinden anderen (4 stickers). Ook hier wordt de inzet van uitkeringsgerechtigden genoemd, maar ook van stagiaires en vrijwilligers en een beheerderspool. Als aanvullend idee wordt een mogelijk synergievoordeel genoemd, bijvoorbeeld door gezamenlijke inkoop van energie, schoonmaak en dergelijke (4 stickers).

Stelling 3: De stad kan de helft van de wijkhuizen sluiten

Veel deelnemers vinden dat we met minder wijkhuizen toe kunnen als we andere accommodaties (bijv. scholen en verenigingsgebouwen van sportclubs) slimmer gaan gebruiken (12 stickers). Een wijkhuis per wijk en het samenvoegen van meerdere wijkhuizen in één wijk wordt vaak genoemd (14 stickers). Uit het gesprek wordt niet duidelijk welke locaties dan zouden kunnen sluiten.

Stelling 4: Wijkhuizen kunnen toe met de helft van de huursubsidie (36 stickers)

Ook hier geven deelnemers aan dat men commerciëler te werk wil kunnen gaan. De gemeente zou de verdienkant moeten stimuleren (4 stickers). Het opzoeken van de grenzen van wat wettelijk mogelijk is (11 stickers) biedt volgens hen mogelijkheden om inkomsten te genereren. Bijvoorbeeld door koffietafels en feesten te kunnen organiseren (4 stickers). Ook het stoppen van professioneel beheer van de LEV groep biedt daarbij volgens deelnemers kansen (9 stickers).

Wijkaccommodaties: vervolggesprekken met direct betrokkenen

Na het Stadsgesprek op 28 januari is er een vervolggesprek gevoerd met besturen van wijkaccommodaties en professionals van de LEVgroep. De input van het Stadsgesprek en de Weblog was daarvoor de basis. Kort samengevat zagen de besturen van de wijkhuizen vooral mogelijkheden in het verminderen van het professioneel beheer. Daarbij ging hun voorkeur uit naar het zelf in dienst nemen van krachtige (hoofd)beheerders, die met name coördinerende werkzaamheden verrichten, zoals het plannen, werven en aansturen van vrijwilligers en uitkeringsgerechtigden in een re-integratietraject. De mogelijkheid om een deel van de bezuiniging te realiseren met sluiting werd ook genoemd. De besturen erkenden dat verschillende wijken beschikken over meer dan één wijkhuis. Het feitelijk doorvoeren van het in 2009 vastgestelde accommodatiebeleid (één wijkhuis per wijk) draagt bij aan een betere bezetting en minder onderlinge concurrentie. De wijken Helmond-Noord en Rijpelberg beschikken momenteel over meer dan één wijkhuis. Tot slot werden er maatregelen genoemd om meer inkomsten te genereren, zoals vermindering van regels (wet paracommercie), gezamenlijke inkoop en fondsenwerving.

“Waarom niet ook in de Cacaofabriek? Dat staat ook de hele dag leeg, ze hebben een heel grote lege hal waar veel zitjes kunnen worden gemaakt bij grote groepen en ook een kleinere zaal waar in de weekenden de popconcerten zijn. Dan snijdt het mes aan veel kanten: mooie locatie met alle gemakken voor de wijkhuisbezoekers, er komt daar ook eens iemand (die misschien vaker terugkomen voor een filmpje of wat te eten), het oogt door die wijkhuishuisbezoekers wat gezelliger waardoor er meer mensen heen willen misschien en de verhuur en consumpties levert voor de Cacaofabriek een mooie cent op die ze hard kunnen gebruiken.”

Wijkaccommodaties: bijdragen via De Weblog van Helmond

In reactie op de discussie op de Weblog over de wijkhuizen verschenen 25 individuele bijdragen. Daarin werden voorkeuren voor één of meerdere scenario's aangegeven. Ook dienden inwoners nieuwe ideeën en suggesties in. Hieronder vindt u een greep uit al deze reacties. We hebben getracht een zo goed mogelijk beeld te scheppen van de uiteenlopende reacties over de wijkhuizen.

- Snoeien in 'professionele subsidievangers'.
- Wil je wel 15 wijkhuizen behouden? Kan best ietsje minder.
- Voorkeur scenario 1. Daarbij goed kijken naar capaciteiten beheerders: wijkhuizen laten besturen/leiden met capabele krachten en met vrijwilligers de bezetting sluitend maken.
- Voorkeur scenario 4. Wijkhuis dat niet zelfstandig kan bestaan, heeft geen bestaansrecht meer.
- Als de subsidie richting wijkhuizen omlaag gaat, dan moeten zij ook meer mogelijkheden krijgen om para commerciële activiteiten te ontplooiën om het hoofd boven water te kunnen houden.

Het resultaat; hoe gaan we bezuinigen op wijkaccommodaties?

Het college van B en W is blij met de vele bruikbare ideeën en suggesties en heeft hier zorgvuldig naar gekeken. In de voorjaarsnota geeft het college aan hoe zij de bezuinigingen wil realiseren.

Mede op basis van de uitkomsten van het Stadsgesprek heeft het college twee scenario's overwogen:

- Bij scenario 1, het verminderen of stoppen met professioneel beheer van wijkaccommodaties, spreken we in hoge mate de eigen kracht, financiële draagkracht en inventiviteit van inwoners en wijken aan. Dit scenario had in het live Stadsgesprek het meeste draagvlak.
- Scenario 2, sluiting van wijkhuizen, doet meer recht aan het feit dat onze stad over veel maatschappelijk vastgoed beschikt, zoals scholen, zorginstellingen, sportverenigingen, culturele centra etc. In de praktijk leidt dit regelmatig tot concurrentie, verminderde inkomsten en de vraag om exploitatietekorten aan te vullen met Wmo-subsidie. Bij een gelijkblijvend aantal accommodaties verwachten we dat dit de komende jaren toeneemt. Dit scenario had meer draagvlak bij de discussie op de Weblog dan bij het Stadsgesprek in de Westwijzer. Dat is begrijpelijk, omdat in de Westwijzer meer direct betrokkenen hebben mee gediscussieerd dan op de Weblog.

Het college kiest voor scenario 1: het zoveel als verantwoord mogelijk is realiseren van de bezuiniging van €500.000,- op de beheerkosten. Momenteel wordt zowel het beheer via de LEVgroep gesubsidieerd, als ook enkele besturen van wijkaccommodaties. De resterende middelen voor beheer worden ingezet voor coördinerende werkzaamheden (planning en begeleiding van vrijwilligers). Daarnaast wil het college de verschillen in subsidie verkleinen, en deze meer gelijk over de wijkhuizen verdelen. Hierbij wordt wel rekening gehouden met het verschil tussen wijkhuizen en multifunctionele accommodaties met meerdere functies ('t Brandpunt, de Fonkel en Westwijzer).

Voor de detailuitwerking van dit scenario is het bijvoorbeeld mogelijk om de besturen van wijkaccommodaties zelf budget geven om professioneel beheer in dienst te nemen. Daarnaast kan het professioneel beheer gekoppeld worden aan het op te richten Stadsleerbedrijf. Op deze manier krijgen de wijkhuizen meer ruimte om te ondernemen. Hierdoor generen ze meer middelen om eventueel extra beheeruren te financieren. Daarbij wil het college onderzoeken of de regels op paracommercie aangepast kunnen worden, opdat er meer eigen inkomsten gegenereerd kunnen worden en daarmee de subsidie verminderd.

Mocht het zo zijn dat de bezuiniging van € 500.000,- niet helemaal op deze manier gerealiseerd kan worden, dan wil het college onderzoeken of sluiting van één of meerdere accommodaties een oplossing biedt. Daarbij wordt met name gekeken naar de wijken die beschikken over meer dan één wijkhuis. Ook deze optie kon in de stadsgesprekken rekenen op steun.

- Scenario 1 is onwerkbaar voor veel locaties. Er wordt al zwaar gesteund op vrijwilligers en het budget is al krap. Als dit er ook nog bij komt, dan gaan er een aantal failliet.
- Scenario 2: kom eerst met een lijst van "plekken voor inwoners om elkaar te treffen" en de bereidheid van de beheerders van die gebouwen om het open te stellen voor activiteiten. Gemeente moet dan wel garant staan voor aansprakelijkheid.
- Scenario 3 is meest kansrijke optie. Met het optuigen van de tegenprestatie voor de uitkering zal er veel vraag zijn naar werk waarvoor deze mensen ingezet kunnen en mogen worden.
- Scenario 4 is niet erg kansrijk. Raakt aan para-commerciële activiteiten. Belangrijk bij deze optie is dat er wel een kleine tegemoetkoming blijft bestaan voor het goedkoop moeten/kunnen aanbieden van koffie en thee.
- Een wijkhuis moet zelfstandig draaien zonder subsidie enz.
- Voorkeur voor scenario 3 met ondersteuning.
- Voorkeur voor scenario 3 met ondersteuning (of begeleiding) van professioneel beheer; een aantal werklozen en mensen uit de bijstand inzetten voor dit doel.
- Naar evenredigheid van aantal inwoners de budgetten toekennen. Geen subjectieve zaken betrekken als "wijken die verloederen, krijgen meer".
- Dan ontcom je er ook niet aan dat er ook een aantal wijkhuizen zouden moeten sluiten.
- Stichtingen die onder valse voorwendselen subsidie hebben gekregen om een soort van wijkhuis te zijn, per direct stoppen.
- Hebben alle wijkhuizen optimaal gebruik gemaakt van regelingen die er op provinciaal, landelijk en EU niveau zijn? Laat een ambtenaar belast met het subsidie-loket naar de wijkhuizen kijken.
- Maak in de wijkhuizen plek voor een telewerkkantoor. De werkgever huurt tijdelijk kantoorruimte voor de forenzen zodat deze niet elke dag naar het werk hoeven te reizen. Voorbeeld van een commerciële partij die dit doet is Regus.
- Het inzetten van uitkeringsgerechtigden mag niet leiden tot werkverdringing
- Voor het beheer van de wijkhuizen mag aan uitkeringsgerechtigden en mensen uit de bijstand het verschil tussen minimumloon en uitkering/ bijstand handje contantje krijgen.
- Want waarom moeten er eigenlijk nog überhaupt wijkhuizen bestaan? Dat is toch wel heel erg jaren 60. Mensen kunnen ook in het café of de kantine van de sportclub terecht. Voorkeur voor scenario 2; alleen die wijkhuizen open houden die dat op eigen kracht kunnen.
- Als je ziet hoeveel wijkhuizen er zijn.(in Helmond Noord al 3) kunnen er zeker een paar gesloten worden. Minder huizen en strakker programma voor de gebruiker. Meer service richting burger en ruimte voor spreekkamer voor hulpbehoevende.
- Cacaofabriek wijkhuis-functie geven. Mes snijdt aan veel kanten: mooie locatie met alle gemakken voor wijkhuisbezoekers, meer bezoekers voor Cacaofabriek.
- Nog maar aan 1 wijkhuis per wijk subsidie verstrekken en dat op basis van prestatie/wanprestatie (aantal bezoekers, inkomsten)
- Buurthuizen staan in sociale wijken. De bezoekers hebben het over het algemeen niet al te breed. Niet daarop bezuinigen maar op Cacaofabriek en subsidie kunstenaars.
- Voorkeur voor scenario 2.

Cultuur

Cultuur: samenvatting Stadsgesprek Westwijzer

Bij het Stadsgesprek in Westwijzer namen zo'n dertig deelnemers deel aan de subsessie met het thema cultuur. Veel van de deelnemers waren zelf actief in de culturele sector: vrijwilligers met een bestuursfunctie en enkele professionals en creatieve ondernemers. Tijdens de subsessie discussieerden de deelnemers in groepen over vier stellingen. Veel meningen, voorstellen en (nieuwe) ideeën passeerden de revue. Na de discussieronde verdeelde iedere deelnemer vijf stickers over de ideeën en stellingen die hem of haar het meest aanspreken.

Een weergave van de discussieronden:

Stelling 1: Een grote instelling sluiten; welke kunnen we missen?

De algemene teneur bij deze stelling was: het is geen goed idee om een instelling te sluiten. Behoud alle functies, en bezuinig op huisvesting (26 stickers)! Er werden vele creatieve ideeën voor gezamenlijke huisvesting genoemd, zoals bijvoorbeeld het intrekken van Kunstkwartier bij de bibliotheek of andersom. Betere samenwerking in de stad (5 stickers), het herdefiniëren van functies (10 stickers) en het meer aansluiten bij de vraag vanuit de stad werden ook veel genoemd. Tot slot werd meerdere malen de suggestie tot decentraliseren van het kunstkwartier genoemd: in de wijken zelf gebeurt immers al veel!

“Het lijkt mij een goed idee om de subsidie te geven aan de gebruikers van de faciliteiten waar nu subsidie aan gegeven wordt. Met een pasje dat gratis toegang of korting geeft tot bibliotheek, theater, museum, hobbyclub, OV enz. Er zijn verschillende gemeentes die dat hebben. (Den Haag bijvoorbeeld.) De mate van de kortingen kan afhankelijk van het gezinsinkomen worden bepaald. De instellingen (bibliotheeken, theaters) kunnen op deze manier ook helder hun begroting opstellen, volgens de marktwerking, en programmeren naar de werkelijke behoefte in Helmond.”

“Maak in de wijkhuizen plek voor een telewerk kantoor.

De werkgever huurt als het ware tijdelijk kantoorruimte voor de forenzen

zodat deze niet elke dag naar het werk hoeven te reizen.

Leidsche Rijn en gemeente Amsterdam hebben zulke voorzieningen ook

gecreëerd in wijkhuizen. In het kader van het nieuwe werken en de

bereikbaarheid van de regio verhogen snijdt het mes dan aan 2 kanten.”

Wijkaccommodaties: andere kansrijke ideeën

Het college wil de bezuinigingsopdracht van €500.000,- op de hierboven omschreven manier realiseren. Daarnaast zijn er nog andere goede ideeën uit het Stadsgesprek gekomen, die de moeite van het onderzoeken waard zijn. Denk dan aan:

- Het duurzamer en gezamenlijk inkopen van energie. Dit vraagt om meer samenwerking tussen de wijkhuizen onderling. Het idee kan leiden tot een eenvoudige manier om kosten te besparen, en dus om een (kleine) bezuiniging te realiseren. De gemeente bekijkt graag of zij hierin een faciliterende/adviserende rol kan spelen.
- De ideeën omtrent het commercieel verhuren van ruimtes in het wijkhuis kunnen nader worden onderzocht. De verschillende indelingen van de wijkhuizen en de behoefte op de markt bepalen mede of dit een haalbare optie is.

Stelling 2: Creatiever omgaan met huisvesting instellingen

Veel deelnemers zijn het ermee eens dat de culturele instellingen in een luxe jasje zitten, en dat daar veel bezuinigingen te behalen zijn. Bij elkaar intrekken en het efficiënter gebruik van vastgoed werd hier met 33 stickers gewaardeerd. Voorbeelden hiervan zijn uitgebreid benoemd. Bijvoorbeeld het Kunstkwartier laten intrekken bij wijkhuizen of het kunstinitiatief. Hiernaast werd nog het aantrekkelijker maken van cultuurbezoek door een goede ligging van de gebouwen en voldoende parkeermogelijkheden genoemd. Twee stickers werden geplakt bij de suggestie dat nieuwe werkwijzen in de toekomst zullen zorgen voor minder benodigde ruimte.

Stelling 3: Subsidies op amateurkunst schrappen, dit betekent een hogere eigen bijdrage voor cultuurbeoefening.

De deelnemers vinden het belangrijk dat amateurkunst laagdrempelig blijft (9 stickers). Tegelijkertijd mag subsidie ook geen automatisme zijn. Hierbij zou bijvoorbeeld gedacht kunnen worden om een groter verplichting in te bouwen voor een tegenprestatie met maatschappelijke relevantie (5 stickers). Meer verplichting tot fondswerving wordt ook genoemd. Er kwamen suggesties voor meer samenwerking op het vlak van amateurkunst, accommodaties, doelen, directievoering en podia (totaal 13 stickers). Tot slot de suggestie voor een overall bezuiniging van 10% bezuiniging voor alle cultuurorganisaties.

Stelling 4: Stoppen met evenementensubsidies. De stad moet dit zelf oppakken en ook zichzelf daarmee vermarkten.

Iedereen was het erover eens dat de organisatie van evenementen geen overheidstaak is, al zijn evenementen wél heel belangrijk voor de stad. Veruit de meesten vonden dat het subsidiëren van evenementen wél een overheidstaak is, al kun je discussiëren over de mate waarin. Er zijn ook goede voorbeelden van evenementen zonder subsidie. Een 'groot' evenement werd gemist. Velen waren van mening dat het schrappen van evenementensubsidies te weinig zoden aan de dijk zet. Hun suggestie: 'zoek het in de stenen' (13 stickers). De suggestie om evenementencriteria op te stellen, zodat de subsidie ook echt gaat naar die evenementen die belangrijk zijn voor de stad, kreeg 7 stickers. Meer samenwerking in de Peelregio scoorde 1 sticker, evenals de suggestie dat evenementen-organisatoren ook naar andere inkomstenbronnen (zoals crowdfunding) zouden kunnen zoeken.

“Misschien is het een idee om de helft van de beelden te verkopen die in het centrum staan en die nog in de opslag staan.

Dat brengt een stevige duit op. Ik hoorde dat het beelden zijn die wel tienduizend en meer euro's per stuk waard zijn. Dat zijn natuurlijk maar eenmalige inkomsten, maar als je het geld in een potje stopt kun je het verdelen over een aantal jaren.”

Cultuur: bijdragen via De Weblog van Helmond

In reactie op de discussie op de Weblog over cultuur verschenen 33 individuele bijdragen. Daarin werden voorkeuren voor één of meerdere scenario's aangegeven. Ook dienden inwoners nieuwe ideeën en suggesties in. Hieronder vindt u een greep uit al deze reacties. We hebben getracht een zo goed mogelijk beeld te scheppen van de uiteenlopende reacties op het gebied van cultuur.

- Voorkeur voor scenario's 1,2,3 en 4 én korten op beeldende kunst en monumentenzorg.
- De tijd voor 'creabea-subsidies' is voorbij.
- Een bedrijf of instelling moet zichzelf kunnen bedruipen, anders heeft het geen bestaansrecht. Subsidie mag alleen bedoeld zijn om iets te stimuleren, om later op eigen benen te kunnen staan.
- De bezuinigingen kunnen verzacht worden door geen geld meer in de Cacaofabriek te steken.
- Subsidie voor het gemeentemuseum halveren vanwege het geringe aantal bezoekers per jaar.
- Subsidie aan het Kunstkwartier verlagen. Zo wordt meer bespaard dan nodig; het teveel laten terugvloeien naar investeringen in de Peelvallei.
- Voortbestaan van de bibliotheek van groot belang; zonder subsidie lukt dat niet.
- Cultuurbudget uitgeven aan zaken waar veel Helmondse baat bij hebben (kasteelconcerten).
- Gemeentekunst niet opslaan maar verkopen/verhuren; dat scheelt kosten voor opslag.
- Huurkosten zijn beïnvloedbaar. Dwing een korting af, benut eigen leegstaande panden beter.
- Verspreid de fysieke activiteiten van het Kunstkwartier over de stad en snij fors in het beschikbare budget. Werk meer met vrijwilligers en verlaag de prijzen van de cursussen.
- Bespaar 10.000 euro op de stadsschrijver. Stadsschrijver moet geen betaalde baan zijn.
- De Cacaofabriek kost teveel geld voor te weinig bezoekers. Stop met subsidiëren.
- Het Speelhuis kost teveel geld; er moet per kaartje veel geld bij. Moet zichzelf kunnen redden.

- Geen subsidie om de subsidie maar altijd een duidelijk doel stellen.
- De bibliotheek laten draaien op één of beperkt aantal vaste krachten, de rest vrijwilligers.
- Uitsparen van de verzekeringspenningen van het Speelhuis. Echt nodig zijn die niet meer: het nieuwe Speelhuis is prachtig.
- Geef subsidie aan gebruikers van faciliteiten waar nu subsidie aan gegeven wordt; bijvoorbeeld met een pasje dat gratis toegang of korting geeft tot bibliotheek, theater, museum, hobbyclub.
- Organiseer meer evenementen in buurthuizen. Opbrengst ten gunste van het buurthuis zodat er minder subsidie heen hoeft.
- Schaven aan de inkomens van het management in plaats van minder evenementen, tentoonstellingen of voorstellingen.
- Kan een succesvol evenement als de Kasteeltuinconcerten niet zonder subsidie? De consumpties kunnen iets duurder, dan is de subsidie niet nodig.
- Stoppen met ondersteunen Omroep Brabant Cup en het bedrijf dat dat organiseert.
- De helft van de beelden die in het centrum staan, en alle beelden die in opslag staan verkopen.
- Bezuinigen op de bibliotheek (voorbeeld Eindhoven). Vrijwilligers een gratis abonnement geven.

Cultuur: vervolggesprekken met direct betrokkenen

Parallel aan het Stadsgesprek in de Westwijzer en op de Weblog heeft de gemeente het advies ingewonnen van de Adviesraad Cultuur Helmond en zijn er gesprekken gevoerd met de directeurs van de grote culturele instellingen. Ook hun meningen en adviezen zijn meegenomen in de afweging die het college bij de Voorjaarsnota heeft gemaakt.

Cultuur: andere kansrijke ideeën

Naast de uitwerking op pagina 17 van de bezuinigingen op cultuur, hebben we de afgelopen weken enkele andere kansrijke ideeën uit het Stadsgesprek nader bekeken:

- Het idee om de programmering van de diverse podia beter op elkaar af te stemmen, omarmen wij graag; hiervoor is een nieuw podiumplan vrijwel gereed.
- De suggestie om kunst te verkopen, heeft landelijk binnen andere gemeenten al een aantal keer gespeeld. Een overheid is gebonden aan landelijke regels voor wat betreft kunstbezit. Dat betekent dat we ons gemeentelijk kunstbezit niet zomaar kunnen en mogen verkopen.
- De suggestie om de verzekeringsgelden van het Speelhuis voor andere doeleinden te gebruiken (bijvoorbeeld het zwembad) is helaas niet mogelijk. De verzekering keert in dat geval niet uit.

- De suggestie om culturele instellingen te verplichten om inzichtelijk te maken wat zij met hun subsidie doen, nemen wij graag over. Nu al maken de instellingen een jaarverslag en houden ze bijvoorbeeld ook klanttevredenheids-onderzoeken. Het omvormen van deze gegevens naar een publieksvriendelijke variant vinden wij een goed idee, en heeft zeker meerwaarde.

Het resultaat; hoe gaan we bezuinigen op cultuur?

Het college kiest er – mede op basis van de input uit de stad – voor om zo beperkt mogelijk te bezuinigen op de amateurkunst en de diverse culturele activiteiten die door vrijwilligers worden georganiseerd. Dit zijn activiteiten waarmee mensen zich kunnen ontwikkelen, en die zorgen voor de verbindingen in de stad.

Een deel van de bezuinigingen wordt gerealiseerd op het ‘reguliere cultuurbudget’. Dat betekent dat er minder geld gaat naar zaken als monumentenzorg en archeologie, beeldende kunst en erfgoedprojecten.

Zoals in het Bezuinigingsplan al aangegeven, zoekt het college de overige bezuinigingen vooral in de bijdragen aan professionele culturele organisaties. De professionele instellingen hebben een gezamenlijk gedragen voorstel aangeleverd. Op hoofdlijnen komt het voorstel erop neer, dat zij de bezuiniging vooral zoeken in meer samenwerking tussen de instellingen. Verder zoeken zij de bezuiniging ‘in de stenen’, dus in de verhuur of verkoop van gebouwen. Dit aspect kwam ook zeer duidelijk naar voren in het Stadsgesprek op de Weblog en in Westwijzer. Ook zaken als anders programmeren en het intensiever zoeken naar sponsors en fondsen komen in het voorstel aan bod.

De ideeën om de bezuiniging te realiseren zijn er. Maar: beter samenwerken kost natuurlijk wel tijd. En ook het verhuren of verkopen van gebouwen lukt niet van vandaag op morgen. Daardoor kan de bezuiniging van € 1 miljoen niet al op 1 januari 2016 helemaal ingevuld worden. De komende jaren wordt die bezuiniging steeds verder opgebouwd. Daarbij blijft het uitgangspunt, dat er binnen enkele jaren structureel € 1 miljoen per jaar bezuinigd moet worden.

Beheer openbare ruimte

Beheer: samenvatting Stadsgesprek Westwijzer

Bij het Stadsgesprek in Westwijzer namen zo'n 30 deelnemers deel aan de subsessie met het thema beheer openbare ruimte. Een aantal deelnemers is actief in wijkraad of buurtpreventie; een ander deel werkt in de aannemerswereld. De sessie over beheer was iets anders van opzet dan de andere twee sessies. De groep werd in drieën gedeeld, en men discussieerde achtereenvolgens over het niveau van onderhoud (wat is wel en niet acceptabel), over de invulling van de bezuinigingsopgave (wat kunnen bewoners zelf doen) en over hoe dat concreet invulling kan krijgen. Tussentijds konden ideeën worden ingebracht voor extra bezuinigingen.

“Gebruik standaard overal het zelfde materiaal.

Niet overal op elk pleintje een andere bank of bak.

Lijkt me voor de inkoper een stuk goedkoper.”

Een weergave van de discussieronden:

1) We moeten bezuinigen op het onderhoud van de openbare ruimte. Welk niveau van onderhoud vindt u nog acceptabel?

In het algemeen werd het terugbrengen van het onderhoudsniveau naar het meest sobere niveau als acceptabel aangegeven. Enkele aanwezigen gaven de tip om het niet 'sober' te noemen, maar 'basis'; de gemeente levert een basisniveau en bewoners kunnen dit niveau omhoog brengen door zelf een bijdrage te leveren in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

2) Wat kunt u als bewoner doen om het niveau hoog te houden en hoe kunnen we dit uitwerken tot concrete initiatieven?

Er wordt € 760.000,- bezuinigd op het dagelijks onderhoud van wegen, groen en water. Het onderhoud gaat terug naar een basisniveau. De gemeente zorgt ervoor dat de openbare ruimte veilig blijft en gebruikt kan worden waarvoor die bedoeld is. Maar door deze bezuiniging zal er vaker onkruid staan, blijft zwerfafval langer liggen, zal er minder snel een verkeersbord of paaltje rechtgezet worden en zal er vaker een gebroken stoeptegel blijven liggen.

Bewoners kunnen zelf 'de handen uit de mouwen steken' en een deel van het onderhoud van de openbare ruimte op zich nemen, om daarmee het onderhoudsniveau in hun straat of buurt op een hoger niveau te houden. Hiervoor werden door de aanwezigen onder andere de volgende ideeën naar voren gebracht:

- Wijschoonmaakacties houden.
- Verenigingen kunnen zwerfafval opruimen of een plantsoen onderhouden.
- Winkeliers of horecaondernemers kunnen zelf meer doen om zwerfvuil na een bezoek aan hun zaak te voorkomen of op te ruimen.
- Stukjes openbaar groen verkopen of in bruikleen geven aan inwoners.
- In overleg met het Werkplein kijken of er meer mensen die in een uitkeringssituatie zitten ingezet kunnen worden bij aannemers. Maar dit mag niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.
- De schoonste buurt belonen, als motivatie voor bewoners.
- Gereedschap in wijkhuizen neerleggen, zodat bewoners het kunnen gebruiken om hun straat te onderhouden.

“Laat burgers een stuk plantsoen adopteren wat ze bijhouden in ruil voor een kleine korting op de belasting voor de groen container.”

3) Welke extra ideeën zijn er om te bezuinigen op het onderhoud van de openbare ruimte?

Er moet, naast het eerder genoemde bedrag, voor nog eens € 200.000,- bezuinigd worden op het beheer van de openbare ruimte. Deze bezuiniging is nog niet ingevuld. Tijdens de avond konden de aanwezigen hiervoor ideeën aandragen. De volgende ideeën werden naar voren gebracht:

- Bewustwording stimuleren, bijvoorbeeld de schoonmaakkosten inzichtelijk maken ter bestrijding van zwerfvuil en het terugdringen aantal overtredingen.
- Makkelijk kunnen melden van gebreken in de openbare ruimte.
- Voorbeelden geven van succesvolle aanpak/oplossingen (goed voorbeeld doet goed volgen).
- Organiseer educatie en voorlichting
- Burgerparticipatie stimuleren, organiseren en ondersteunen (iedereen moet zijn steentje bijdragen; de gemeente kan dit actief oppakken, vaste schoonmaakmomenten organiseren).
- Stimuleer en beloon inspanningen van bewoners.
- Grotere sociale controle; elkaar aanspreken; terug naar de basis; APV aanpassen (sneeuwruimen).
- Kleine gebreken zelf veilig stellen/snelherstelteam met bewoners (voorbeeld in Tilburg).
- Voorzieningen versoberen respectievelijk i.o.m. bewoners saneren (kwaliteit voor kwantiteit; minder maar wel goed onderhouden; kostenbesparing).
- Benut ideeën van professionals.
- Soepele en heldere (spel)regels voor onderhoud en 'adoptie' aanliggend openbaar gebied.
- Koppel BOA aan buurtpreventieteams voor betere afstemming en handhaving.
- De systematiek van de bladkorven anders inrichten (technisch beter, extra korven en vaker legen, combineren met reguliere veegroutes).
- Helmondse versie van Holle Bolle Gijs: de "Gruuwte Smoel"

“Geen nieuwe stoplichten meer plaatsen, maar juist verminderen.

Er staan zoveel verkeerd afgestelde stoplichten die alleen maar file veroorzaken terwijl als ze een keer uitvallen, alles in die straten soepel doorrijdt. Er staan er ook diverse lichten, terwijl uit de zijstraten bijna geen verkeer komt. Daar mag heel kritisch naar gekeken worden.”

Beheer: bijdragen via De Weblog van Helmond

In reactie op de discussie op de Weblog over het beheer van de openbare ruimte verschenen 18 individuele bijdragen. Daarnaast gingen veel reacties op de algemene, inleidende blog over dit thema. Hieronder vindt u een samenvatting van al deze reacties.

- Mensen in uitkerings situatie inzetten.
- Geen nieuwe stoplichten; zelfs verminderen.
- Onderhoud aanpassen (minder maaien, blad laten liggen, etc.).
- Vervuilers laten opruimen (winkeliers, supermarkten, kroegen, scholen en scholieren).
- Geen dure materialen bij aanleg; eenvoudig en standaard; geen onderscheid in wijken (bespaart ook bij onderhoud).
- Organiseer (vaker) wijk-/buurt-schoonmaakacties.
- Zet bijstandsgerechtigden in via contracten in (groen)onderhoud.
- Bezuinig op elektraverbruik openbare verlichting.
- Scheiden plastic afval levert geld op; relatie OZB.
- Adoptie openbaar groen door bewoners mogelijk maken.
- Minder regels omtrent bijdrage bewoners aan onderhoud.
- Zorg voor budget voor bewoners/verenigingen t.b.v. activiteiten in de woonomgeving.
- Organiseer masterplan infrastructuur i.c.m. nutsbedrijven; integraal en gezamenlijk werkzaamheden uitvoeren bespaart geld.
- Onderhoud/schoonhouden bossen kan op worden bezuinigd.
- Verkoop (deel) bossen aan bv. Natuurmonumenten.
- Dure onderhoudsgroepen (hagen, knotbomen) saneren en omvormen.
- Inzet BOA/Stadswachten is belangrijk (handhaving).
- Introduceer (conform bladkorven) ook tuinafvalkorven/bakken en ledig periodiek.
- Plaats afvalbakken op overlastlocaties; laat bewoners die plekken aangeven.
- Stel 'noodtegels' beschikbaar die door burgers zelf gehaald en aangebracht kunnen worden.
- Meer onderhoudsarme (groene) inrichting.
- Stimuleer goed burgerschap: normen en waarden.
- Zelf groen en bomen snoeien moet kunnen; ook het hout hiervan zelf gebruiken.
- Niet bezuinigen op groen; dan komen er nog meer mensen thuis te zitten.
- Blad in beplanting laten liggen; dat is goed voor de natuur.

Het resultaat; hoe gaan we bezuinigen het beheer van de openbare ruimte?

De bezuinigingsopgave bij openbare ruimte ligt anders dan bij cultuur en accommodaties. Het ging hier niet zozeer om het kiezen uit diverse scenario's, maar om het met de stad bespreken van een acceptabel onderhoudsniveau. Daarnaast ging het Stadsgesprek over mogelijkheden om dat niveau toch omhoog te krijgen, zonder dat dat extra geld kost.

In het algemeen lijkt de stad het basisniveau te accepteren en er zijn veel ideeën om het niveau al dan niet samen met de omwonenden te verhogen. Die ideeën gaan vooral over burger- en bedrijvenbetrokkenheid en over zelfwerkzaamheid in het kader van groenstroken, plantsoenen, losse stoeptegels en het verminderen van afval. Heel veel prima ideeën, die het college verder wil invullen via de al lopende wijkgerichte aanpak voor het opstellen van groenbeheerplannen. In de loop van 2015 worden de mogelijkheden verder in beeld gebracht, en in overleg met de Helmonders verder ingevuld. In de voorjaarsnota stelt het college verder voor om een Stadsclub en een Stadsleerbedrijf op te richten. Ook dat biedt mogelijkheden om de ideeën uit het Stadsgesprek verder uit te werken, door gebruik te maken van de talenten van de vele Helmonders.

Daarnaast is tijdens het Stadsgesprek gevraagd om nieuwe ideeën voor een nog niet ingevuld deel van de bezuinigingen ter grootte van € 182.000,- (in het Stadsgesprek is een afgerond bedrag van € 200.000 genoemd). De ideeën uit het stadsgesprek pasten prima binnen de algemene bezuiniging, maar waren minder geschikt voor dit aanvullende bedrag. Dit betekent dat het college zelf aanvullende voorstellen heeft om de bezuinigingen te realiseren:

- Afkoppelen fonteinen, te beginnen met 't Cour, parc Bruxelles en Boscotondo
- Onkruidbestrijding op verhardingen blijven we doen (basisniveau) maar we rekenen op financiële voordelen door prijsontwikkelingen in de markt.
- Civieltechnische kunstwerken: onderhoud wordt teruggebracht en kleinschalige ingrepen om bijvoorbeeld betonrot nog te voorkomen. Temporeren asfaltonderhoud, meer kleinschaliger herstel

